

KREDİ KARTI İŞLEMLERİNDE UYGULANACAK AZAMI FAİZ ORANLARI HAKKINDA BASIN DUYURUSU

Yeni Türk lirası cinsinden kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami akdi faiz oranı yüzde 5,75, aylık azami gecikme faizi oranı ise yüzde 6,88 olarak belirlenmiştir.

02.04.2006 tarih ve 26127 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2006/1 sayılı Kredi Kartı İşlemlerinde Uygulanacak Azami Faiz Oranları Hakkında Bankamız Tebliği ile kredi kartı işlemlerinde uygulanacak aylık azami akdi faiz oranı Yeni Türk lirası için yüzde 5,75, ABD doları için yüzde 2,68 ve Euro için yüzde 2,53, aylık azami gecikme faizi oranı ise, Yeni Türk lirası için yüzde 6,88, ABD doları için yüzde 3,34 ve Euro için ise yüzde 3,05 olarak belirlenmiştir.

Söz konusu oranlar azami oranlar olup, bankalarca kredi kartı işlemlerinde 01 Haziran 2006 tarihinden itibaren bu oranların üzerinde bir faiz oranı uygulanması mümkün bulunmamaktadır. Bankalar bu oranları geçmemek üzere faiz oranlarını serbestçe belirleyebilecektir.

Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu’nun geçici 3 üncü maddesi ile bu Kanun kapsamında kart çıkaran kuruluşların faiz hesaplamasına ilişkin uygulamalarını üç ay içerisinde bu Kanun hükümlerine uygun hale getirmek zorunda oldukları hükme bağlanmıştır. Bu nedenle, bankalar kredi kartı işlemlerinde uygulayacakları faiz oranlarını 01 Haziran 2006 tarihinden itibaren yukarıda belirlenen azami faiz oranlarına uygun hale getirmek zorundadırlar. Diğer bir ifade ile, Bankamızca bugün açıklanan azami faiz oranları 01 Haziran 2006-02 Temmuz 2006 tarihleri arasında geçerli olacaktır. 02 Temmuz 2006 tarihinden sonraki gelecek üç aylık dönem için geçerli olacak azami faiz oranları, bu tarihten önce yine Bankamız tarafından kamuoyuna duyurulacaktır.

Kredi kartı genel olarak, kart sahibine üye işyerlerinde nakit para verilmeksizin mal veya hizmet satın alma imkanı sağlayan bir **ödeme aracıdır**. Ayrıca, kredi kartı kullanıcılarının nakit çekmesi veya yapmış olduğu alışveriş bedellerinin ödenmesini belirli bir süre için ertelemek istemesi halinde, ilgili harcama tutarları krediye dönüşmekte, kredi kartı bir **kredi aracı** haline gelmektedir. Kredi kartı çıkaran kuruluşlar, POS (Point of Sale) makineleri edinme maliyeti ve ulusal ve uluslararası ödeme sistemlerine üyelik maliyeti üstlenmekte ve öngörülemeyen nakit çekilişleri nedeniyle ilave **likidite riski** taşımaktadırlar.

Dolayısıyla bankalar, teminatın zayıf olması nedeniyle yüksek kredi riski, öngörülemeyen likidite çıkışları nedeniyle de likidite riski taşıyan kredi kartı faiz oranlarını bireysel kredi faizlerine göre daha yüksek belirlemektedir. Diğer ülke uygulamalarına bakıldığında da, kredi kartı işlemlerinde uygulanan faiz oranlarının tüketici kredilerine uygulanan faiz oranlarına göre daha yüksek belirlendiği, ancak bu farkın ülkemizdeki kadar büyük olmadığı görülmektedir.

Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nde bireysel kredilere uygulanan ortalama faiz oranları yıllık yüzde 7,5 iken, kredi kartlarına uygulanan ortalama faiz oranları yüzde 12,5'dir. Bu oranlar, İngiltere'de yüzde 14,2 ve yüzde 16,5, Avustralya'da yüzde 12 ve yüzde 16,8, Yeni Zelanda da ise yüzde 13,7 ve yüzde 18,8'dir. Buna karşılık ülkemizde bu oranların sırasıyla yüzde 22,6 (Ocak 2006 itibariyle) ve yüzde 84,8 (Şubat 2006 itibariyle) olduğu görülmektedir.

Ülkemizde, söz konusu oranlar arasındaki farkın diğer ülkelere göre yüksek olmasının ilk nedeni, 2005 yılından itibaren kredi kartlarına ilişkin bir düzenleme yapılacağı beklentisi ve bu düzenlemenin içeriğinin ne olacağının bankalarca öngörülememesidir. 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun'da yer alan gecikme faizinin akdi faiz oranının yüzde 30 fazlasını geçemeyeceğine ilişkin hükmün ise bir diğer neden olduğu düşünülmektedir. Akdi faizin serbest olduğu bir ortamda bu bağlantı, gecikme faizlerinin yüksek tutulması amacıyla kredi kartlarına uygulanan akdi faizlerin yüksek oranlarda belirlenmesine yol açmıştır.

Bu sakıncayı gidermek amacıyla, 01 Mart 2006 tarihinde yürürlüğe giren 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu ile 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da akdi faiz ve gecikme faizi arasında bağlantı kuran düzenlemenin kredi kartları için uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır. Öte yandan, Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nun 26 ncı maddesi ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na kredi kartı işlemlerinde uygulanacak azami akdi ve gecikme faiz oranlarının belirlenmesi görevi verilmiştir. Ayrıca aynı Kanunla, kredi kartına taraf olanların hak ve yükümlülükleri açıkça belirlenmiş, sistemin işleyişi ve alt yapısı düzenlenmiştir.

Söz konusu 26 ncı maddenin gerekçesinde, bankaların kredi kartlarına uyguladıkları faiz oranlarının büyük farklılıklar göstermesine ve bazı bankaların sektör ortalamalarının oldukça üzerinde faiz uyguladıklarına dikkat çekilmektedir. Yasalaşan şekliyle Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nda yer alan ilgili düzenleme ile Bankamıza verilen görev, serbest piyasa şartlarına aykırı olarak faiz oranlarına doğrudan müdahale etmek yerine, kredi kartları pazarında uygulanan ortalama faiz oranlarının çok üzerinde kalan faiz uygulamalarının önlenmesi, finansal istikrar hedefi doğrultusunda söz konusu pazardaki gelişmelerin yakından izlenmesi ve faiz oranlarının piyasa dinamikleri içerisinde dengeye gelmesinin sağlanmasıdır.

Dünya örnekleri incelendiğinde, kredilere uygulanan faiz oranlarının genelde piyasada **serbestçe** belirlendiği, bazı ilkelere ise tüketicinin korunması amacıyla, aşırı yüksek faiz uygulamalarını önlemek için **azami faiz sınırları** getirilebildiği görülmektedir.

Örneğin, **Fransa'da** herhangi bir bankanın uygulayacağı faiz oranının sektör ortalamasının **yüzde 33 fazlasını** aşması kanun ile yasaklanmıştır. Fransa Merkez Bankası aşırı faiz oranlarını yılın her üçer aylık dönemleri için hesaplayıp kamuoyuna duyurmaktadır. Benzer bir düzenleme İtalya'da da mevcut olup, herhangi bir bankanın uygulayacağı faiz oranı İtalya Ekonomi Bakanlığınca, İtalya Merkez Bankası'nın görüşü de alınarak, hesaplanan ortalama faiz oranının **yüzde 50 fazlasını** geçmemektedir.

Bankamızca, bankaların kredi kartı işlemlerinde uygulayacağı aylık azami faiz oranları, sektörün ağırlıklı ortalama faiz oranlarına 0,5 puanlık piyasa marjı eklenerek belirlenmiştir. Aylık azami gecikme faiz oranının belirlenmesinde de aynı yöntem izlenmiştir.

Bankaların kredi kartı işlemlerinde uyguladıkları aylık azami akdi faiz oranları yüzde 2,75 ila 6,50 arasında değişmekte olup, kredi kartı hamillerinin önünde tercih yapabilecekleri geniş bir faiz yelpazesi bulunmaktadır. Önümüzdeki günlerde bankaların kredi kartlarına uyguladıkları aylık azami faiz oranları Bankamızın internet sitesinde yayımlanacak ve değişiklik oldukça güncellenecektir. Kredi kartı sahiplerinin bu faiz oranlarını sürekli kontrol ederek daha düşük faiz uygulayan bankaları seçme olanağı bulunmaktadır. Kredi kartı kullanıcılarının düşük faiz öneren bankaların kredi kartlarına yönelmelerinin bankacılık sektöründe rekabeti artırması ve böylece kredi kartı faizlerinde düşüş sağlanması beklenmektedir. Bu itibarla, önümüzdeki dönemde kredi kartlarına uygulanan faiz oranlarının rekabet yoluyla daha düşük düzeylere ineceğı öngörülmektedir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.